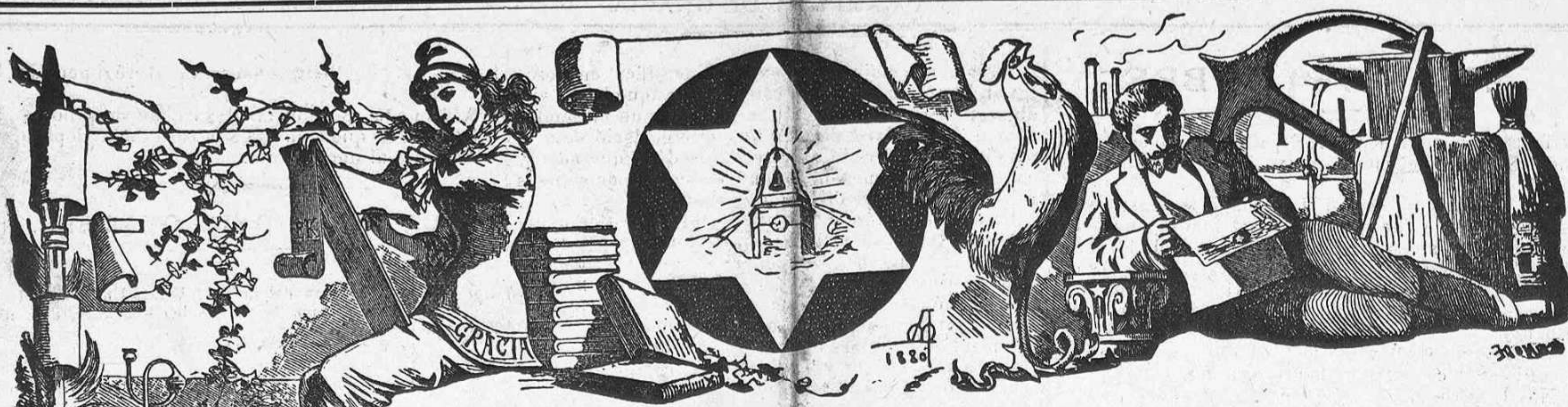

0/38

LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

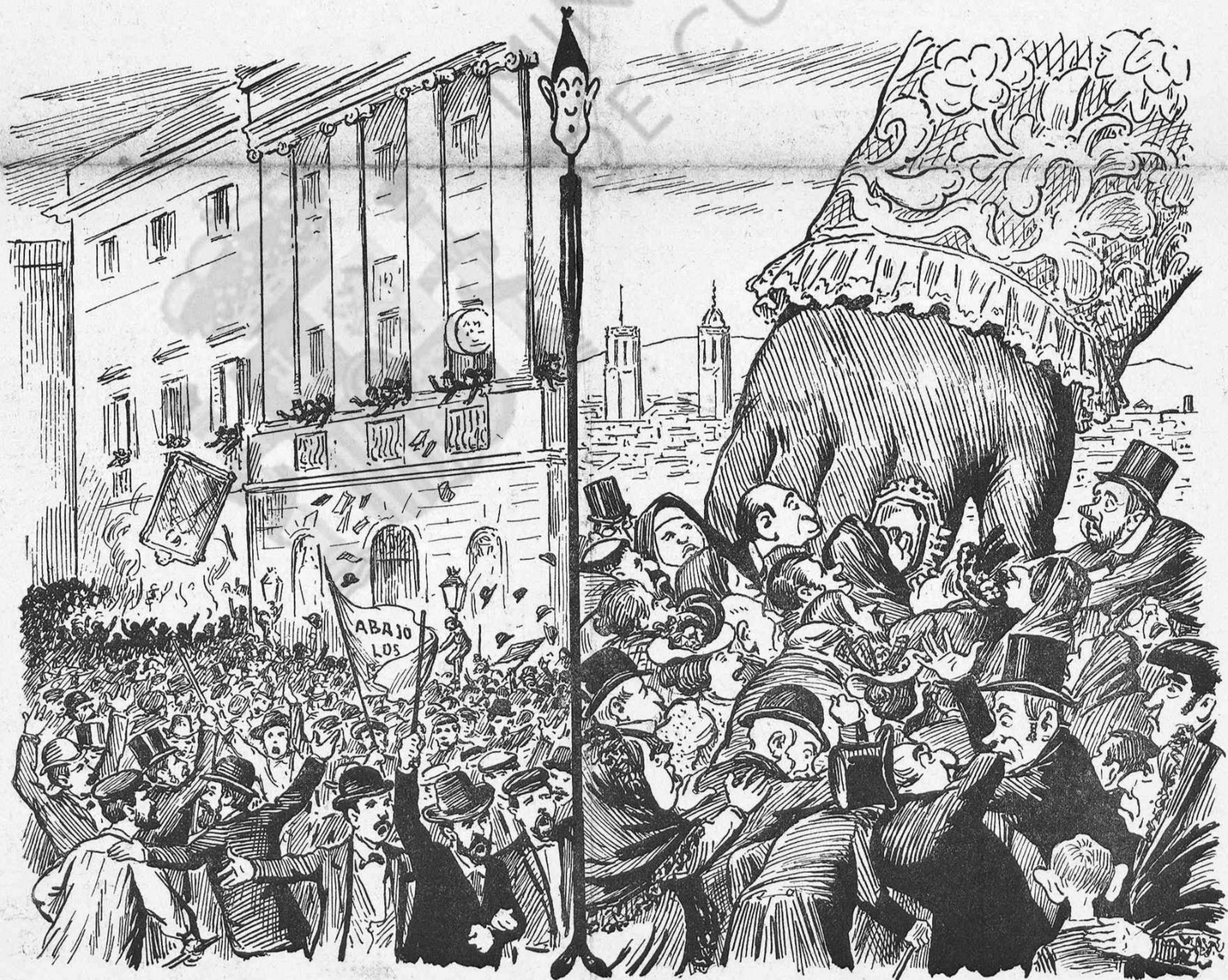
CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats: 10 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: Llibrería Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga.
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50
Cuba, Puerto-Rico y Estranger, 2'50.

LO QUE VA D' AHIR A AVUY

29 de Setembre de 1868

29 de Setembre de 1899

29 DE SETEMBRE

Trenta un anys enrera, Espanya va demostrar al mon que 'ls pobles mes oprimits, en un moment donat saben sacudir lo jou ominós de la tirania.

Los governs de Isabell II ab los seus abusos, ab l'escarni que feyan dels drets del poble, ab la persecució sanyuda qu' exercian contra 'ls partidaris de las ideas lliberals y progressivas, carregaren l'atmosfera d'electricitat revolucionaria, y feren inevitable el cambi polítich mes radical que registra l'Historia de la Nació espanyola.

La Revolució estava en tots los esperits, y sense la victoria de Alcolea també hauria triunfat.

Nosaltres commemorarem eternament aquesta fetxa. Res importa que las institucions caygudas al impuls de un cop de forsa popular, hajan tornat á renaxer, aprofitantse dels errors comesos pels elements revolucionaris, puig sempre quedarà en la conciencia pública un gran exemple y una poderosa ensenyansa.

L' exemple esplendent de que 'ls pobles son superiors á las institucions seculares que 's fan emanar del dret diví; l' exemple persuassiu de que no hi ha trono prou ferm que no pugua ser volcat quan li falta l' apoyo de la voluntat nacional.

Y l' ensenyansa de que si una gran part del fruyt recullit en las grans expansions revolucionarias se pot perdre y malbaratar, sempre queda d' ellas alguna cosa per alentar als pobles y ferlos mes avisats pera l' dia en que vulgan tornar á erigirse en amos y senyors dels seus destins.

Cada revolució representa un grahó en la llarguíssima escala del progrés, que vá desde la terra al ideal infinit.

¡Ditxós será l' dia en que abominant de las actuals miserias ens decidim á pujarne un' altre, com correspon als pobles experimentats!

LA MILITARADA

ENT cops en lo que va de sigle 'ls militars espanyols s' han lliansat al camp, en defensa de tal ó qual idea, á voltas per establir la llibertat desconeguda, altrás vegadas pera restablir l' ordre perturbat en las esferas del govern.

Pronunciaments en pro de la llibertat ó en pro de la reacció se 'n han vist alguns. Alcolea y Sagunto poden servir d' exemples.

Pero l' pronunciament pura y simplement per la defensa del biftech no s' ha vist encare, porque no es propi, ni ho será may de l' abnegació, del decoro y l' pundonor dels que vesteixen l' honrés uniforme militar.

Lo tal pronunciament pels goigs materials de la vida, com acabém de dir, no s' ha fet encare, per mes que no falta qui haja cuidat de iniciarlo no sabém si á tall de pressió, ó de amonassa, ó á manera d' ensaig de comedia bufa.

Aixís, Espanya entera, ha vist ab estupefacció la militarada preparada y dirigida pel ministre de la Guerra, en vigílas de la celebració del primer consell de ministres, en lo qual s' havia de plantejar lo problema de las economías.

Confessém que l' acte no té res de ignocent, per lo mateix que resulta ser la conseqüencia lógica del esperit de caudillatje, capás de sustreure en certa manera á una part del exércit del noble deber de posarse en totas ocasions al servell de la patria, pera convertirse en l' agent material de las ambicions y 'ls apetits de una determinada camarilla.

Un ministre de la Guerra que pugna obertament ab las aspiracions públicas encaminadas á establir un régimen de prudents economías, y pel qual res representan las grans desgracias de la patria, ni 'ls inmensos sacrificis dels contribuyents, no pot rebre may las felicitacions de ningú, porque no las mereix, y menos encare las pot rebre dels seus inferiors, en quan significan una flagrant vulneració de la disciplina militar. Sols agraciantlos, com ell deu haverho fet, ab l' idea de imposarse al govern y á la nació, se comprén que 'ls seus inferiors s' hajan prestat á rendirlas hi, y en aquest cas lo ministre de la Guerra resulta ser lo primer perturbador de la religió única del exércit, que té per lleys l' obediencia cega, la resignació heróica, l' abnegació y l' esperit de sacrifici.

Davant de aquest cas únic de un pronunciament bort, realisat de una manera solapada, sense disparar un tiro, ni exposar la pell, Espanya entera protestará indignada, no desconeixent los grans perills qu' entanya.

Sols un general de las condiciones de 'n Polavieja, al qual está ben vist que li vé molt ample l' uniforme de ministre de la Guerra, podria permetres una maniobra tan burda y que no altra cosa pot conseguir que posar al descubert una nova llaga cancerosa de las moltas que devoran lo cos extenuat de la nació.

La inmensa majoría del exércit, identificat en absolut ab l' esperit del poble, estém segurs que haurá vist ab gran disgust un acte tan incorrecte, que no sembla sino que tendeixi á establir una diferenciación de castas dintre de la nació espanyola: la dels que suan y contribuixen mes de lo que poden y la dels que 's xalan y gastan mes de lo que deuen.

Perque es l' exércit, identificat ab l' esperit de la nació, y participe en primer grau de totas las sevas angúnias, el primer que comprendrá ab recte sentit y salvador instint, que no 's fan las nacions pera 'ls exércits, sino 'ls exércits pera las nacions. Tot altre pensament que se separi de aquesta norma significa la subversió completa de las bases del ordre polítich y social.

Per aixó l' exércit y 'l poble á una, comprenent que sense nació no hi ha exércit possible, com sense exércit no pot haverhi nació, sabrán armonisar bonament sos respectius interessos, imposarse tota mena de sacrificis y treballar de comú acort porque lo excessiu dels tributs no assequi las últimas fonts del treball y la riqueza.

Aixís pensa 'l poble, y aixís estém segurs que pensa també l' exércit... no l' exércit de 'n Polavieja, sino l' exércit de la nació espanyola, que si gira 'ls ulls enrera veurá 'l trist paper que a'ls ulls del mon li han fet jugar aquestes regeneradors de l' auna, culpables de la seva desorganización, desbaratadors de la seva moral, y fautors de la seva impotencia.

P. K.

o Congrès obrer celebrat á Madrid pels socialistas ha abundat en rasons de bon sentit, que deixan entreveure la possibilitat de una inteligencia sincera entre las classes treballadoras y 'l partit republicá. Son dos elements poderosos que 'l dia que 's concertin adquiriran per lo que respecta á la sort de la nació, una prepotencia incontrastable.

Ni 'ls republicans podém mostrarnos sorts á las legítimas reivindicacions de las masses obreras, ni 'ls socialistas que las patrocinan podrán may realisarlas si avants no prestan lo seu concurs al partit republicá pera conseguir de comú acort un cambi radical de institucions.

Aquest es l' únic camí pera netejar de un cop lo camp del progrés del agram de l' explotació burocrática, y de la canyota xucladora de l' explotació capitalista.

Deyfrus ha sigut indultat. Lo President de la República ha procurat atenuar en la mida de las sevas facultats, lo mal efecte produhit en lo mon enter pel fallo infuoc del consell de guerra de Rennes.

Las paraulas de Deyfrus al recobrar la llibertat, son per lo nobles, dignas de ser conegudas:

«Lo govern me retorna la llibertat que sense l' honra no val res. Desde avuy treballaré pera conseguir la reparació completa del terrible error judicial de que he sigut víctima. Vull que á la Fransa entera li consti per sentència definitiva que soch ignocent. La meva conciencia no estaré tranquila fins que no quedi un sol francés que m' imputi 'l crim comés per un altre.»

Aixís s' expressa la pobre víctima del militarisme. Y un dia ó altre la República li farà justicia.

Ab la qüestió Dreyfus los concells de guerra han rebut una punyalada de mort. Negació de la justicia serena, acabarán pera ser suprimits en las institucions de tots los pobles civilisats. Podrán sostenirse tot lo més en temps de guerra y aplicats únicament á la milicia. Fora de aquest cas especial, no tenen rahó de ser.

La seva ineptitut corra parellas ab la brutalitat que presideix á la generalitat dels seus fallos.

Quan s' aplican als paisans, lo ram de guerra es casi sempre jutje y pau á la vegada, y aixó fa que 'ls seus fallos pugan ser tatxats de infuocs als ulls de la rahó y de la justicia.

Si la Fransa republicana pren l' iniciativa de la seva supressió, com sembla estar resolta á ferho, totas las perturbacions produhidas pel famós procés Dreyfus acabarán per ser fecundas, puig haurán marcat un nou avens en lo camí dels progressos socials.

Al Ferrol hi ha hagut grans saragatas, ab motiu de haver sigut despedits del arsenal un bon número de treballadors. Y en resposta á sas desesperadas reclamacions, s' ha proclamat l' estat de siti.

D' enviar á algúns centenars de obrers á la miseria, y no rebairar els sous grossos y de suprimir els inú-

tils, ne diu el govern «inaugurar el régimen de las economías.»

Aixís ho fá. Suprimeix el xocolate dels lloros. En cambi, per lo que respecta á la carn de la llopada, no 'n treu res, ni una piltrafa.

LA TERRA DELS QUATRES

TALIA es la terra del art, els Estats-Units la dels invents, Inglaterra la del carbó, Russia la dels nihilistas...

¿Y Espanya? La terra dels quatres. No es que ho digui jo: es el govern el qui ho assegura.

Segons ell, aquí de tot no n' hi ha mes que quatre, y gracies.

¿Els bizkaitarras se bellogan? Quatre desequilibrats. ¿Els catalanistas cantan els Segadors? Quatre ximplés. ¿Las Cámaras de Comers celebran un meeting? Quatre botiguerets.

¿Barcelona fa 'l pagés per pagar la contribució? Quatre revoltosos.

¿Els carlistas s' agitan? Quatre impacients. ¿Al Ferrol la tropa ha de sortir al carrer pera contenir á la multitud? Quatre socialistas.

¿Els pares de familia, auténtichs, reclaman contra la disposició cridant 60 mil homes al servey de las armas? Quatre desocupats.

Mida justa y preu fixo: no mes que quatre. Aixó sí: per culpa dels quatre bizkaitarras se suspenen las garantías constitucionals á Vizcaya.

Pels quatre ximplés catalanistas el Consell de ministres se reunex vuyt días seguits.

Els quatre botiguerets de las Cámaras de Comers obligan á n' en Villaverde á repassar mil vegadas els seus pressupostos.

Els quatre revoltosos barcelonins no deixan moure del teléfono al mini-tre d' Hisenda ni al Jefe económic.

Els quatre impacients carlistas despertan al govern sis cops cada nit.

Els quatre socialistas del Ferrol fan posar en moviment tota la forsa armada de la provincia.

Y 'ls quatre pares de familia desocupats inundan de protestas plenas de milers de firmas los despatxos dels ministeris...

Pero no son sino quatre, quatre: ni un més ni un menos.

De la mateixa manera que cada época té las sevas modas, cada período históric té las sevas pildoras gubernamentals. Y qui diu pildoras, diu bolas, porque ja se sab que las pildoras acostuman á ser rodonas.

A Espanya, sobre tot, n' hi ha hagut d' estupendas. En pochos anys hem disfrutat d' una collecció magnífica.

La má del inglés va ser una de las pildoras més famosas. L' or filibustero alcanzá també gran resonancia.

L' or de la reacció, la má de 'n Zorrilla, la má oculta y altres ora y mans igualment célebres y memorables.

Avuy els quatres han desbancat á tothom. Vingui 'l conflicte que vingui, mentres el govern trobi un quatre per dissimularlo, ja ho tenim tot arreglat.

L' opinió, ab la noticia dels sucesos de tal ó qual localitat, podria alarmarse... ¿Per qué se li ha de dir la veritat verdadera?

«Quatre gats, sense representació social ni domicili conegut, han armat un escándol.»

La reunió que 'l clero carlista ha celebrat á las Vascongadas es molt capás de sembrar la intranquilidad en el país.

¿Qué costa ensucrarho una miqueta?

«Quatre escolans s' han reunit en una població del Nort pera parlar d' assumptos de familia.»

Els vehins de tal població s' han amotinats per qüestions de consums... ¡Vinga un quatre desseguida!

«Quatre baylets de curta edat han promogut un alborot sense conseqüencias.»

Tot se cura ab lo mateix. Los diaris d' oposició son quatre xerrayres.

Los descontentos del govern, quatre mals patriotas. Los que 's moren de gana, quatre comprometedors.

Los que exigeixen economías, quatre ambiciosos qu' engrescan á quatre ignorants predicant quatre bestiesas...

El remey, com se veu, es barato y fácil: en quatre esgarrapadas está aplicat.

Quatre, quatre, quatre...

Lo que 'l govern no pensa al aplicarlo, es una cosa.

Si en un poble hi ha quatre descontents, y en un altre quatre separatistas, y en un altre quatre ambiciosos, y en un altre quatre xifrats ¡ja ha calculat be la suma de tots aquests quatres lo que representa?

Y si per acabar de complicarho, en una mateixa població hi ha quatre beneyts, quatre desesperats, quatre regionalistas, quatre revoltosos y quatre qualsevol altre cosa pel estil ¡vol dirme 'l govern, tenint en compte que á Espanya s' hi contan uns vint mil pobles, qué es lo que li queda pera apoyar-lo á n' ell?

Sería graciós que ben esbrinat y rebairant quatres y més quatres, vingúes á resultar que 'ls únichs que defensen al govern son els quatre barruts que 'l forman.

FANTÁSTICH.

LA ENERGÍA DE 'N SILVELA

Pasillo cómic-impolítich

qu' está representantse actualment á diari y ab éxit deplorable en lo principal teatro de Madrid.

SILVELA (passejantse agitat pel seu despaig):

¡Aixó no pot aguantarse!
Ja se m' ha acabat la flemma!

aquí no hi ha més dilema que sucumbí ó rebelarse. M' haig de trassá un nou camí, mal s' enfonzi la nació. ¿L' am, es don Camilo? No. ¿Soch jo 'l cap de colla? Sí. ¿Per qué haig de deixar que a casa se m' imposi aquest criatura? ¿Per qué? ¿Perque á la cintura hi tragina un tros d' espasa? A veure, donchs, qui domina y talla aquí 'l bacallá: si l' espasa del cristiá ó la daga florentina. ¿No manejo 'l pressupost? ¿No duch sempre la paraula? ¿No soch jo qui paro taula y tinch la clau del rebost? ¡Nada!... Aixó passa de mida; no vull que ningú 'm mareji: avuy mateix quan el veji el crido... y l' enjugo á dida. (Pausa llarga).

¡Ara que 'l buyol se toca, veig lo gros qu' es, vatúa nell! Quan vareig unirme ab ell ¡qué 'n vareig ser de tanocal! Pero ¡quí 's' guera pensat que després de tan mimarme havia de vení á armarme la guerra á dins del remat! ¡Creyéuvos als que fent 'l orni us carregan els neulés!... ¡Ah, no! S' ha acabat. ¡May més vull fiarme de cap borní! Tan felissos que seriam si ell fos lo que deya avants! Viuriam com dos germans, fariam lo que voldriam, calmariam en dos mots el vent que comensa á alarse y, vaja, no pot negarse, hi hauria turró per tots.

Avuy... Per mor d' ell, mirén: alborotat tot el barri, las Cambras armant xibarrí, protestas en alta veu... Y en tant va pujant la brama, ell, molt fresch, vinga intrigar... ¡Aixís quan m' hi vaig juntar m' hagués trencat una cama! Resultam: ni aquest home á prop meu no pot estarhi... Es precís que m' hi descari y 's' posi fi á aquesta broma. ¡Potser sí que s' ha pensat que á mi un llorón me fa pó!... ¿A mi?... Avuy veurá com nó. ¡Firmesa y serenitat! (Comensa á passejarse ab més calma).

Tres vegadas en pochos días he estat á punt de abordarlo, y, no sé... al aná á aturarlo perdía mas energías. El cor me deya:—¡Hala aquí! Pren un dels teus determinis: ánimo, no t' acoquinis y treute a quest mal vehi. En cambi 'l cap, més prudent, me cridava:—¡Ay noy, que l' erras! ¡No t' hi paraquis. Gutierras, mira que t' farà malbien!... (Ab resolució.)

Pero avuy ja no m' aguanto; estich ben curat d' espant: en posántsem al davant, tal com raja, las hi canto.

(Se sent soroll de passos y veus en l' antessala.)

¡Qui deurá ser?... Fóra bo que fos ell... ¡Oy!... Sí que ho es, sembla talment fet exprés... ¡Ara, ara estallaré 'l tro!

(S' obra la porta y apareix el general.)

POLAVIEJA (ab molta frescura.)

Bonas tardes ¿Cóm está?

SILVELA (tornantse groch.)

Perfectament. ¿Y vosté?

POLAVIEJA

Guapo.

SILVELA (apart.)

Avuy no li dich re

¡Ah, pero lo qu' es demá!...

C. GUMÁ.

rasos que faltan á la disciplina. En cambi als almiralls que perden una esquadra, se 'ls destina á la reserva; pero pagantlos tot lo sou.

No hi ha dupte que ab aquests escarments tan terribles, la moral de la milicia s' aixeca de una manera tal que fins s' arriba á perdre de vista.

Quan lo govern, ab l' excusa de las economías su-primeix la major part de las estacions telegráficas de servey permanent, se queda á mitj camí. Millor faria suprimint el telégrafo per enter. Per las noticias que trasmet, totas desagradables casi valdria mes no tenirne.

A mes de que 'ls pals del telégrafo, en certs moments històrichs, son hasta cert punt perillosos. ¿Quí diu que 'l poble indignat no 'ls utilisi un día pera ferhi penjarellas de tots els que avuy el roban y sols treballan per embrutirlo?

Si 'l general de las ulleras fumadas, desoient al país que clama perque 's fassan grans economías, s' empenya en gastar y derrotar á tota costa, valdria la pena de probar una cosa.

Se 'l podria donar de baixa en lo generalat, dihentli:—Ja que 'l gastar t' agrada tant, desde avuy quedas nombrat cabo de *gastadors*.

La terminació del Canal industrial ha sigut per Berga una gran millora. Sols lo Sr. Buxadé, iniciador é impulsador de l' obra, sab lo que li ha costat de activitat y energia la seva realizació. No obstant, alguns neos, en un ápat que va celebrarse 'l día de la inauguració atribuhiren la realizació de tan important treball al Cel y á la Verge de Queralt.

Precisament al Cel que va fer passar lo Llobregat ben lluny del siti que ocupa Berga, inconvenient que 'l Sr. Buxadé tingué que rectificar!... Y á la Verge de Queralt que no se sab que figuri en lo número dels accionistas!

Y ara diguin si 'ls neos de Berga que fan tals afirmacions, no tenen ben bé 'l cervell al garró.

Consell inspirat en las máximas mes puras del Evangelgi que acaba de donar lo bisbe de Tortosa al seu mansó remat:

«Los catòlichs poden usar del dret natural *repelint la forsa ab la forsa.*»

¡Y qué 's fastidihi! Aquell que va dir: «Quan rebis una botetada á la galta esquerra, para tot seguit la galta dreta.»

Ja que tots els generals que passen pels concells de guerra son declarats ignocents dels grans desastres de Cuba y Filipinas, en atenció á haverse atemperat á las ordres superiors que varen rebre, fora del cas anar á buscar l' origen de tanta vergonya y obrar ab tot rigor contra 'ls que van donar aquelles ordres.

En Sagasta y 'ls seus companys de ministeri son los culpables... y ningú 'ls diu res. En temps del absolutisme, en que 'ls ministres no eran responsables, com avuy haurían de serho, tot sovint un que altre pujava 'ls grolhons del cadafalch. No vol dir aixó que aquells temps siguessen en conjunt millors que 'ls presents; pero á lo menos alguna vegada, qui la feya, la pagava.

¡Y que bé li hauria vingut llavoras lo tupé al butxi, per agafar lo cap tallat de 'n Sagasta y ensenyarlo al poble!...

Los inglesos están fent preparatius importants per atacar á la pacífica república africana del Transwaal. Desde que aquesta va enriqueirse ab grans criaderos d' or, no ha tingut un moment de sossego.

Es molt perillós per un home indefens, passejarse pel mon civilisat ostentant un gran rellotje y una hermosa leontina, quan sempre hi ha qui está ab la vista oberta y l' eyna als dits á punt de afanarli.

Encare que 'ls boers procurarán fer pagar ben car l' atreviment als lladres, al últim haurán de sucumbir á la brutalitat de una nació pirática que 's cubreix ab lo barnís de civilisada.

Y 'l mon, com sempre, contemplará impávit la consumació de aquesta nova iniquitat.

Las Cámaras de Comers demanan 100 milions d' economías, en Silvela diu que 'n farà 40.

En tot cas, aquests 40 serán sols en apariencia, y sense rebaxar ni un céntim de las cargas imposadas al país.

Prompte 's convencerá aquest de que 'l mals de la patria no tenen cura, si no 's cambia tot: el metje, l' apotecari, l' ambient del quarto y hasta 'ls llensols del llit.

A l' Aduana de Barcelona, contra tota lley, se negan á despatxar los géneros dels industrials y comerciants, si aquests no presentan lo recibo de la contribució.

Aixó durará fins que 'ls comerciants y 'ls industrials se resolguin á adoptar sense vacilacions la causa del poble republicá.

Magnífica ocasió tindrán llavoras de tornar bé per

mal als que avuy s' empenyan en fastidiarlos. Llavoras podran dirlos:

—¿No voltau despatxar los géneros? Donchs nosaltres ho *despatxém* tot: géneros y empleats.

Los qu' encare duptan de la virtualitat de las instituciones republicanas, mirin y comparin:

A Fransa, á despit del fallo de un concell de guerra en Dreyfus, ja está en llibertat.

A Espanya, á despit de las unánimes reclamacions de la opinió, las víctimas del procés de Montjuich, co-van encare en los presidis, sense que s' haja donat un pas en lo camí de la reclamada revisió.

Per obtenir justicia s' ha de comensar per lo primer. Y lo primer de tot es l' instauració de la República.

Si en Silvela sigués un home, á horas d' ara ja hauría donat las dimissorias al César de las ulleras fumadas.

En Cánovas no hauria suportat ni un moment mes las sevas impertinencias, y estich segur que al enviarlo á passeig, li hauria dedicat un xiste malaguenyo.

—Con que, Vd. quería ser Cesar? Pues yo aún le acentúo su pretenció: yo le hago *cesár*. Vaya Vd. con Dios!

Una opinió de 'n Polavieja.

—A cap nació del mon els jefes y oficiales del exéreit cobran menos qu' Espanya.

Una opinió nostra:

—A cap nació del mon hi ha un número tan excessiu de jefes y oficiales. Per tot arreu tenen sols els estrictament necessaris. Aquí en cambi per cubrir plasmadas en un exéreit tres ó quatre vegadas superior al que necessitan. Y de aixó plora la criatura: de qu' en lloch de tenir un gran exéreit, tinguém sols un gran degabell.

Ab motiu dels discursos catalanistas de Sans, hem estat en un trís de que se'ns declarés en estat de siti.

En Silvela es aixís: no s' atreveix á declarar-lo ab motiu de l' actitud dels gremis y 's preval de la xerrameca catalanista.

Tot per crear un estat de forsa, que li permeti atracar als contribuyents al crit de:—Diners ó á Montjuich.

Los jesuítas no deuen cabre dintre de la pell al veure que han tret á un deixeble tan aprofitat.

UN MOSSÉN BUSCANT FEMELLA (*)

Sainete de costums inmorals desarrollat la tarde del 16 del actual en una posada del carrer de la Corde de Valencia.

PERSONATGES:—Un Mossén —Una criada.—La Mestressa. —Un Mossó de mulas y un vit de bou. Com se veurá, aquest últim personatge juga un paper molt important.

ESCENA I

Lo Mossén: (Parlant ab la criada)—Voldria una habitació. La Criada:—Esperi una mica, y li arreglarém aquest quarto. (Li arregla desseguida.)

Lo Mossén:—Donguim la clau y fassi 'l favor de dir á la mestressa que li voldria dá un recado.

La Criada:—Ara es á la estació, pero tan bon punt arribi li diré.

ESCENA II

La Criada y la Mestressa de la Posada.—Se tutejan perque son paisanas y amigas.

La Criada:—Mira noya, á dalt t' esperan.

La Mestressa:—Quí?

La criada:—Un pare capellá que t' vol doná un encàrrech.

La Mestressa:—No sigas bromista.

La Criada:—Es de veras: pujabi.

La Mestressa:—Me n' hi vaig.

ESCENA III

La Mestressa (trucant á la porta del quarto del Mossén):—Se pot entrar.

Lo Mossén:—Endavant.

La Mestressa:—Bonas tardes.

Lo Mossén:—Molt bonas tardes. ¿Qué tal, cóm está?

La Mestressa:—Molt bé, gracias... ¿Desitja alguna cosa?

Lo Mossén: (ab misteri)—Ja veurá... jo... voldria... que si pogués ferme un favor.

La Mestressa:—Vosté dirá.

Lo Mossén:—Pues... res... voldria que 'm fés venir una noya... No 's pensi res de mal... La voldria per entregarli unas estampetas del Sagrat Cor de Jesús...

La Mestressa:—Dispensi, estich molt ocupada, y no puch servirlo en lo que vosté 'm demana.

Lo Mossén:—En aquest cas... Vaja... fora misteris... ¿Que no ha comprés encare que per qui he vingut es per vosté?

(Pega un brinco y lo mateix fá la mestressa, qui al veure la seva actitud s' escama y ab rahó.)

La Mestressa:—M sembla que m' han cridat.

Lo Mossén:—¡Oh!... No se 'n vaji sense dirme avants si accedeix als meus desitjos.

La Mestressa:—Ja li contestaré després.

Lo Mossén:—M contestará? Donchs torni aviat, prenda!

La Mestressa:—Desseguida.

(Surto precipitadament, crida al mossó de mulas, li conta lo succehit y li encarrega qu' ell mateix vaja á donar la contesta-ció al Mossén.)

(*) Traduhit de *El Pueblo de Valencia*.

A s' ha liquidat lo desastre de Cavite. En Sostoa, que va entregar l' arsenal als yankees ha sigut absol't sense cap pronunciament desfavorable.

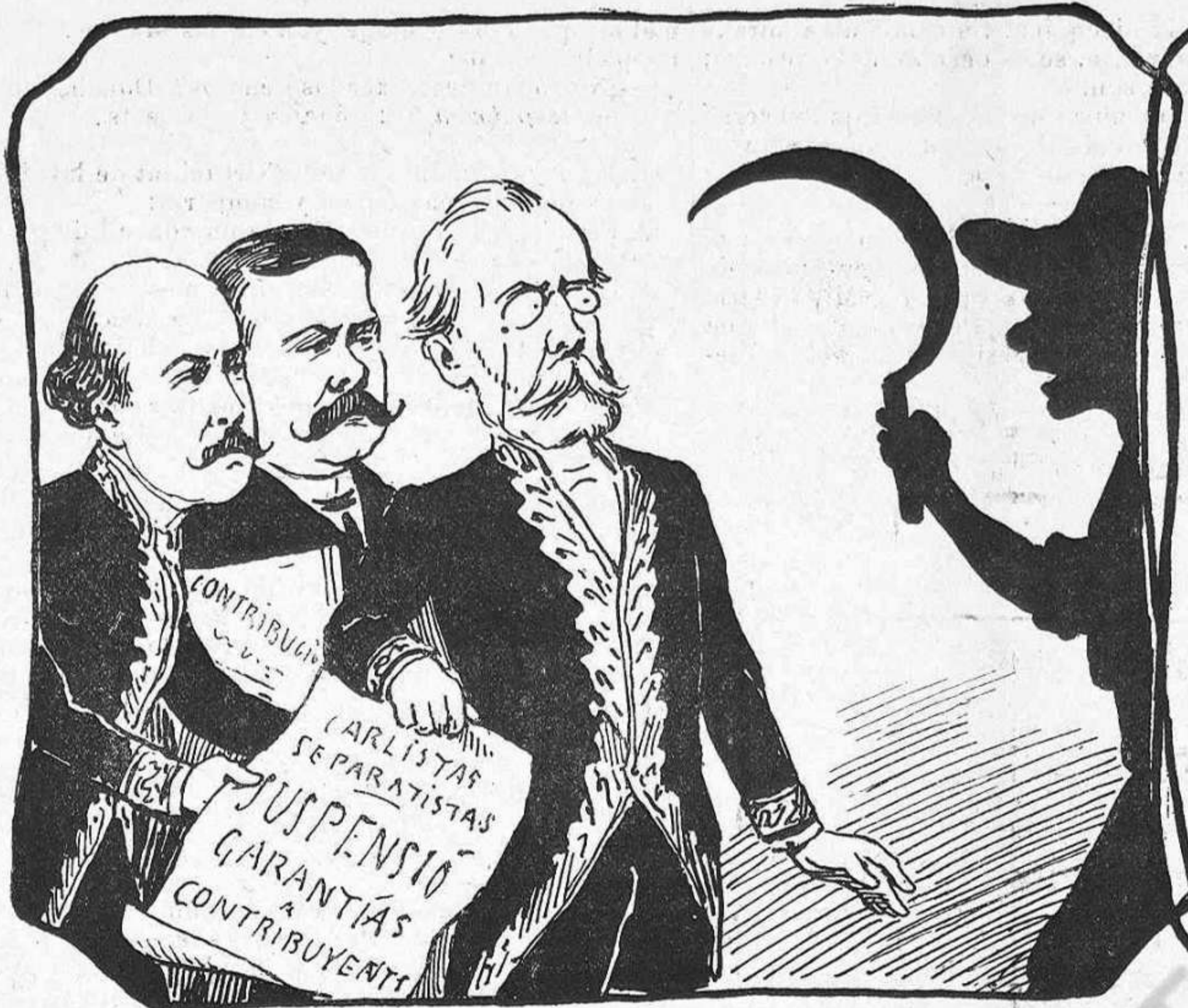
Sols en Montojo ha sigut condemnat... ¿A qué dirían?... A *gan-dulería perpétua*.

La cadena perpétua, los traballs forsats y fins la pena de mort se deixan pels soldats

AGAFANT L' OCASIÓ PELS CABELLS

ISEMPRE VIGILANT!

—¿Segadors?... ¿No us sembla, noys, que aixó seria un bon pretext per suspendre las garantías á Barcelona?

—Ja 'ls aviso. ¡Molt cuydado! Si algú 'm toca 'l sach m' enfado.

ESCENA IV

El Mossén, el Mosso y un vit de bou.

(El Mosso portant arrollat á la cintura 'l vit de bou, entra á la habitació y troba al reverendo... preparant y á punt de rebre l'esperada contestació.)

Lo Mosso:—Bonas tardes ¿Es vosté 'l qu' espera una resposta?

Lo Mossén:—Si... Però hem quedat que la mestressa me la portaria.

Lo Mosso:—Donchs miri... á mi ella mateixa m' ha dit que la portés jo, y á n' aixó vinch.

Lo Mossén:—Es que...

Lo Mosso:—Es que vosté es un poca vergonya (vergassada); y un canalla (nova vergassada); y un capellá indecent y un deshonorat y... (quatre vergassadas)... ¡Vaya uns exemples de donar (D'ús)... ¡Vaya un capellá mes porch. (Y fhis, has fhis á cansarse.)

Lo Mossén:—¡Perdó!... ¡Perdó!...

Lo Mosso:—Perdó? ¡Garrotada!

Y aixis continuan una bella estona el Mossén aguantant la pluja de vergassadas y queixantse en veu baixa, y 'l Mosso apretant de ferm y empaytantlo, fins á treure'l al carrer, ab lo qual termina 'l sainete.

Com á d'talls pera la major inteligencia de l'obra dirém que 'l mossén es d' estatura regular, moreno y de pòmuls molt pronunciats; que segóms sembla resideix á Castelló, y que no ha anat á cap casa de socorro á curarse 'ls verdanchs que portará en tot lo cos, ni ha donat part al jutje de la pallissa rebuda.

Los vehíns del carrer abont se representá 'l sainete, se planyan anit de no haver presenciat la sortida del mossén, y la mestressa de la posada que assegura que no arribá á posarli la mà á sobre, 's dol de que se 'n anés sense pagarli 'l quarto.

Aixó últim s' explica per la precipitació ab que 'l luxuriós sotana tingué de abandonar el camp de las sevas aventuras.

A L' INSERTAT EN L' PENÚLTIM NUMERO

- 1.ª XARADA-ACENTIGRABO.—Capella—Capellá.
- 2.ª ANAGRAMA.—Rifa—Fira.
- 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—La serp de la gelosia.
- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Republica.
- 5.ª GEROGLÍFICH.—Los grans fan creure als petits.

XARADA

Argument de una comedia lirica modernista.

La escena representa la casa de la Tot; porta lateral, cadi-

ras, quadros, taula al centro en la qual hi ha un hu-quatre tres.

La Tot está tota impacienta netejant una dos-hu que li ha fet la dos quatre al pujar de comprar una quatre-dos; no sab cóm ferho perque te que sortir á veure la Tres-dos, intima amiga seva que ha arribat molt tres-hu de Manila. Per fi se li acut la idea d' enviá á la Dos-quatre á casa de la Quatre quatre perque li deixi un vestit. La Dos quatre s' hi arriba, mentres tant la Tot s' entretén en cantar un wals que comensa: Dos-dos tres, dos-dos-tres, y s' acaba l' argument.

F. USERA.

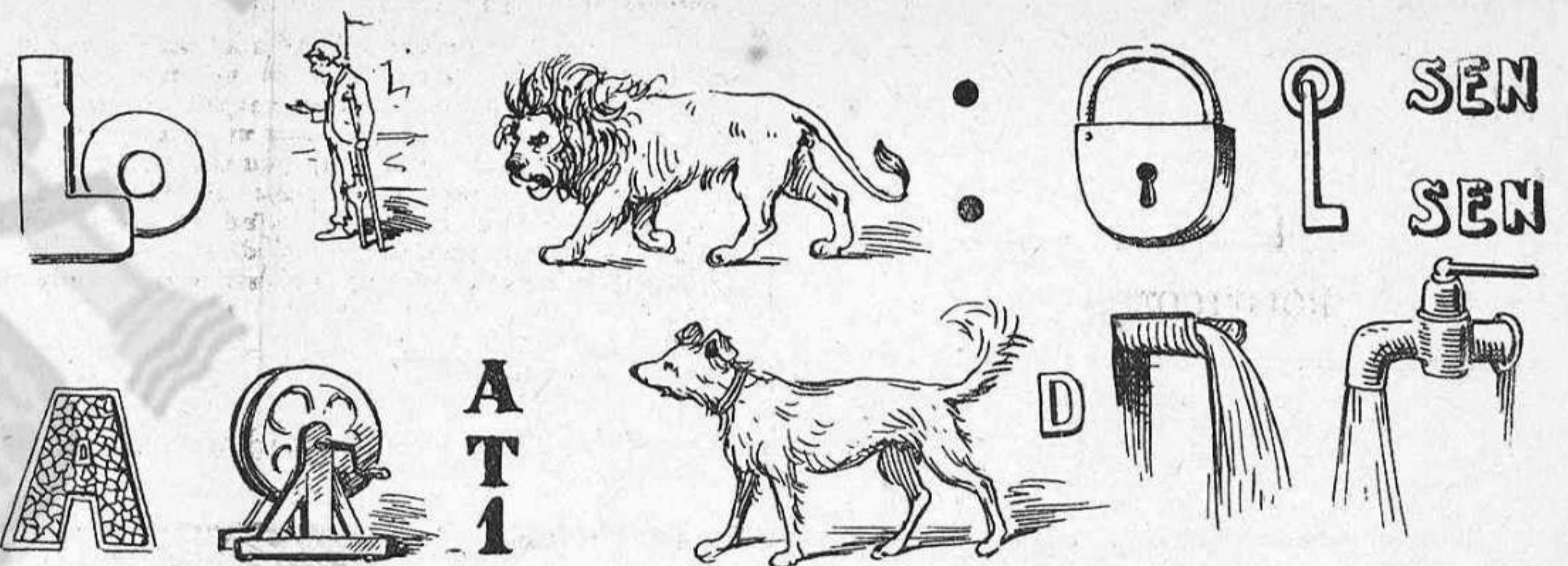
GEROGLIFICH

T

XII NI XII

SIKRET D. PAULA.

GEROGLÍFICH ILUSTRAT

ANAGRAMA

Una colla de tranquils van total «La Marsellesa» y al sentir aquells grinyols tothom va total las tendas.

P. SALÓM MORERA.

TRENCA-CLOSCAS

MARÍA LLADÓ Y GRADANÍS

Formar ab aquestas lletras degudament combinadas lo titul de un antich saynete catalá.

A. PERDAL Y P.

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7—Un insecte.
- 1 6 3 7 2 3 —Materia incendiaria.
- 1 2 3 3 2 —Molts amos ne teneu.
- 7 6 1 2 —En los barcos.
- 7 2 3 —En molts mals se 'n té.
- 1 6 —Nota musical.
- 1 —Consonant.

PEPET PANXETA.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR

Ciudadans V. Illa, Joanet Coral, C. Morera Font, Amadeo D., Eduardo Argemi, Un republica, Jet G., Casto y R. Homedes Mundo:—Lo qu' envian aquesta setmana no fa per casa.

Ciudadans Q. Miralles, Miró, Joanet, Un Manel, J. Moret de Gracia y Un Xinxonet:—Insertarém alguna cosa de lo que 'ns envian aquesta setmana.

Ciudadá F. Llenas: Sento moltíssim que per haver rebut las espurnas fora de temps hajan perdut l' oportunitat.—Pepet Snerrot: No está mal, pero aixó sol no vol dir res: no constituheix un treball literari, sembla un tros d' alguna cosa.—Sucre-Candi: ¿Vol dirme que son rengadas y qué significa guantar?—J. C. R. (Balaguer): Tot plegat trobo que no val la pena.—Un fundidor vell: Ho lamento de veras, pero res de lo qu' envia es publicable.—J. Bover Casellas: ¿Me permetera que li digui que cap de las tres acaba d' agrardarme?—Lluïseta del Castell: En efecte: no recordo haver rebut lo que diu.—Jaume Parallada: Manseja molt.—Llorens Bonnin: Lo fet que forma la base del seu article lo menos s' ha contat un milló de vegadas.—Quiquet Romántich: ¿Quin candor! No ho publicarem pas.—J. B. Andreu: Tot aixó es millor que ho expliqui directament a la mateixa interessada.—Gafarró: La falla va bé. Lo altre sortira quan li toqui.—Martí S. Vidal: Massa incorrecta.—S. Bonavia: Me sembla molt inoportu publicar la parodia.

Ciudadans B. Raménot, Lluís G. Salvador, R. Massip, Marangi, Pep Nou, J. Oromí d' Arús y Ricardo:—Rebuts los traballs qu' destinan al Almanach, y molts gracias.

ANTONI LOPEZ, editor. Rambla del Mitj, 20

A. López Robert, impresor.—Asalto, 63.—Barcelona.